

Nr 2.

Ankom till Riksdagens kansli den 24 maj 1910 kl. 1 e. m.

*Sammansatta stats- och bankoutskottets nr 2 utlåtande nr 1,
i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen
under tionde hufvudtiteln gjorda framställning angående
personlig professur för docenten vid universitetet i Uppsala
C. J. J. E. Wiman.*

Uti punkt 20 under riksstatens tionde hufvudtitel har Kungl. Maj:t, under återopande af statsverkspropositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 31 december 1909, föreslagit Riksdagen

dels medgifva, att för docenten *Carl Johan Josef Ernst Wiman* må vid universitetet i Uppsala inrättas en personlig professur i paleontologi, med den undervisnings- och examinationsskyldighet, som af Kungl. Maj:t bestämmes, samt med skyldighet för Wiman ej mindre att i tillämpliga delar vara underkastad de för universitetsprofessor i allmänhet för åtnjutande af nu gällande aflöningsförmåner stadgade villkor och bestämmelser än äfven att vid den ålder, då annan universitetsprofessor är skyldig att afgå från tjänsten, mot åtnjutande af pension, beräknad efter samma grunder, som stadgats beträffande öfriga universitetsprofessorer, jämväl frånträda sin professur, dels ock för berörda ändamål på allmänna indragningsstaten till årlig aflöning åt Wiman anvisa ett belopp af 7,200 kronor, däraf 4,700 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

Detta ärende har, såsom i bankoutskottets utlåtande nr 20 angående tionde hufvudtiteln under punkt 60:o omförmäles, på förslag af bankoutskottet öfverlämnats till förberedande behandling af sammansatt stats- och bankoutskott.

Det åberopade statsrådsprotokollet innehåller i ärendet följande anförande af departementschefen:

»I underdånig skrifvelse den 11 oktober 1909 har kanslern för rikets universitet förnyat en af honom i sammanhang med riksdagspetita till 1908 och 1909 årens riksdagar gjord framställning angående beviljande af medel till en personlig lärostol för docenten i paleontologi vid universitetet i Uppsala Carl Johan Josef Ernst Wiman.

Förslaget om inrättande af en dylik lärostol — då ännu, innan de extra ordinarie professurerna genom 1908 års Riksdags beslut allmänt förändrats till ordinarie professurer, afsedd att blifva en extra ordinarie professur — väcktes år 1907 af professorn i mineralogi och geologi vid universitetet A. G. Högbom, hvilken då till matematisk- naturvetenskapliga sektionen ingaf en skrift med följande innehåll.

Då Högbom hemställde, att sektionen måtte för sin del bland årets riksdagspetita upptaga förslaget om en personell professur i paleontologi åt docenten Wiman, ville Högbom utöfver de skäl härför, som funnes anförda i en vid Högboms förslagsskrift fogad skrifvelse från professor Hjalmar Théel m. fl., i hvilken han för öfrigt i alla delar på det lifligaste instämde, äfven påpeka, hurusom universitetet redan för snart 20 år sedan kraftigt uttalat sig för inrättandet af en professur i paleontologi och hurusom det vid upprepade tillfällen från sakkunnigt håll blifvit påpekadt, att den enda nu förefintliga professuren i de mineralogisk-geologiska disciplinerna hade en allt för stor omfattning. Denna olägenhet blefve med vetenskapens hastigt fortgående utveckling och differentiering allt mera kännbar, såsom bland annat torde inses däraf, att i alla kulturländer af större utsträckning och mera omväxlande geologi ämnesgruppen delats på två eller flera professurer. En sådan delning kunde tänkas göras på flera olika sätt och borde rätta sig efter de särskilda ländernas säregna naturbeskaffenhet. Vid en mera tillfällig eller provisorisk utbrytning af någon disciplin ur gruppen kunde man i första rummet böra taga hänsyn till de personliga krafter, som vore disponibla. I föreliggande fall ställde det sig emellertid så förmånligt, att båda synpunkterna blefve tillgodosedda. Paleontologin, som i Wiman hade en så förtjänt representant, vore utan tvifvel den vetenskap, som med största fördel kunde afskiljas från den geologiska professuren, detta dels emedan den med denna stode i det minst nära sambandet, dels emedan samma professurs innehafvare både för närvarande hade och troligen framgent komme att ha tyngdpunkten af sin vetenskapliga utbildning och undervisning förlagd till de mera på fysik och kemi baserade forskningsområdena. Geologin med mineralogin hade såsom universitetsämne på det sista årtiondet fått en allt mera ökad betydelse. Dels hade det för dem,

som studerade geografi, på grund af geografins växande betydelse såsom skolämne blifvit regel att de äfven idkade studier i geologi, dels hade det för åtskilliga nya riktningar inom den botaniska och zoologiska forskningen blifvit ett behof att anknyta studium i botanik och zoologi till geologi i mycket större utsträckning än förut varit fallet. Äfven i kombination med de fysisk-kemiska vetenskaperna medtoges nu geologi mera än förr. Detta gjorde, att antalet studerande i detta ämne nu vore 5 à 6 gånger större än det varit för blott ett eller ett par årtionden sedan. Att upprätthålla undervisningen med en enda professur blefve under dessa förhållanden så mycket svårare, som de olika studieriktningarna kräde hvar sin undervisning. Man kunde icke rimligtvis undervisa botanister och zoologer, som studerade geologin hufvudsakligen för att få en inblick i jordens utvecklingshistoria, medelst samma kurser i de grundläggande ämnena kristallografi, mineralogi och petrografi, som ägnade sig för dem, som med grundligare kemiska och fysiska förkunskaper studerade geologi i syfte att för praktiska eller teoretiska ändamål utbilda sig såsom geologer. Omvänt kunde man icke af dessa senare fordra samma utförliga kurser i jordens och organismernas utvecklingshistoria som af den förra gruppen. För att icke allt för mycket förlänga studietiden hade därför senast vårterminen 1907 föreläsningarna måst tagas med större antal timmar än som åläge professorn; och många gånger hade desslikes öfningar och demonstrationer måst dubbleras för att bättre tillgodose de olika studieriktningarna både med afseende på tid och kursernas omfattning. Med en personell professur i paleontologi syntes böra förenas undervisningsskyldighet i historisk geologi, en del af examensämnet geologi-mineralogi, som nu på grund af nödvändigheten af undervisning i första rummet i de grundläggande grenarna mineralogi, petrografi och dynamisk geologi allt för litet kunnat upptagas till behandling i föreläsningar och öfrig undervisning. Det torde af det anförda framgå, att inrättandet af en professur för Wiman skulle, utom det att därmed gäfves ett erkännande åt hans vetenskapliga förtjänster och att därmed befordrades en vetenskap, som i vårt land ej förut vore särskildt representerad vid universiteten, äfven vunnes en väl behöflig förstärkning i lärarkrafterna inom en ämnesgrupp, som måste erkännas vara i behof däraf. I betraktande häraf anhölle Högbon hos sektionen, att förslag om en personell professur för Wiman i paleontologi med undervisningsskyldighet jämväl i historisk geologi måtte upptagas bland sektionens riksdagspetita.

I den af Högbon omförmälda skrifvelsen anförde professorerna Hjalmar Théel, A. G. Nathorst, Wilhelm Leche, Gerhard Holm, Gerard

De Geer, Einar Lönnberg och J. G. Andersson, såsom representanter för geologi, paleontologi och zoologi hufvudsakligen följande.

I vårt land hade man vid flera tillfällen genom att tilldela en synnerligen förtjänt forskare personlig professorsanställning bevarat åt universitetsundervisningen en dugande förmåga och samtidigt beredt åt en exklusivt vetenskapligt anlagd begåfning den lugna bärgring, utan hvilken de vetenskapliga intressena skulle förkväfts under en hård och måhända föga framgångsrik kamp för draglig existens. Denna utväg hade med rätta blifvit företrädesvis använd till förmån för representanter för de mer speciella vetenskapliga discipliner, som ej vore vid universiteten genom fasta lärostolar företrädda. Våra universitets historia erbjöde också en rad exempel på den vinst, som landets högre odling skördat af detta förfaringsätt.

Då vederbörandes uppmärksamhet nu fästes därpå, att synnerligen tungt vägande skäl talade för att tilldela en framstående forskare en personlig professorsanställning, skedde detta i den lifliga förvisningen, att en sådan åtgärd i detta fall skulle i hög grad gagna den svenska forskningen och blifva ett nytt hedrande bevis på vårt folks kulturella intresse. Paleontologien vore en af dessa antydda forskningsgrenar, hvilka ej vore genom fasta lärostolar representerade vid de svenska högskolorna. Flertalet af de svenska forskare, som idkat denna vetenskap, hade sålunda nödgats att däråt ägna endast de stunder, som blifvit öfriga från annan verksamhet, hvilken gifvit dem deras lefvebröd. Extra ordinarie professuren i geologi och mineralogi i Lund inbjöde genom sin belägenhet i en synnerligen fossilrik trakt innehafvaren till paleontologiska studier, men en omfattande geologisk lärarverksamhet gjorde det dock för honom omöjligt att helt ägna sig åt den paleontologiska forskningen. En enda fast befattning vore i vårt land uteslutande afsedd för djurpaleontologien, nämligen intendenturen för fossila djur vid riksmuseum, och på denna plats hade vi också ägt forskare, hvilka lämnat synnerligen betydande bidrag till den paleontologiska vetenskapens utveckling. Dessutom finnes en personlig intendentur i växtpaleontologi vid riksmuseum (innehafvare A. G. Nathorst). Vidare borde i detta sammanhang nämnas, att en paleontologplats tidvis funnits vid Sveriges geologiska undersökning. Ehuru paleontologien sålunda vore i viss mån hemlös vid de svenska högskolorna, vore den dock en vetenskap af vidtgående betydelse. För geologien vore den en grundläggande hjälpvetenskap, utan hvilken jordens historia för alltid förblefve ett outredbart kaos, och stor vore dess betydelse för de biologiska vetenskaperna, hvilka paleontologien förskaffat ett af de viktigaste stöden för den moderna utvecklingsläran. Genom den intima förbindelsen med den

statigrafiska geologien komme paleontologien i beröring med det praktiska lifvet, t. ex. vid utredandet af lagringsförhållandena inom de bildningar, som föra kol och annat fossilt bränsle, t. ex. alunskiffer. Genom att direkt belysa djur- och växtlifvets gradvis försiggångna utveckling erbjöde den paleontologiska vetenskapen å andra sidan ett betydande teoretiskt bildningsvärde. Särskildt i vårt land föreläge för den paleontologiska vetenskapen en uppgift af synnerlig vikt. I våra vidt utbredda kambrisk-siluriska lager förekomme nämligen talrika lämningar af jordens äldsta hittills med säkerhet påvisade djurformer, hvilka därtill ofta vore ovanligt väl bevarade. Klart vore, att den internationella vetenskapen på grund häraf med rätta väntade, att man i vårt land skulle göra ett för de biologiska studierna så sällsynt värdefullt material tillgängligt för forskare och lärare inom andra i detta afseende olika ställda länder. Denna synpunkt förtjänade att beaktas, då man nu åsyftade att söka åtminstone temporärt bereda paleontologien en plats vid en af våra högskolor och därmed också samtidigt gifva en bekymmerfri bärkning åt en forskare, som ägnat allt sitt intresse åt denna vetenskap, men nu i sin bästa arbetsålder stode utan möjlighet att ostörd af näringsbekymmer hängifva sig åt det arbete, som redan gjort hans namn känt på alla platser, där paleontologisk forskning bedrefves. Den man, som härmed åsyftades, vore den nu — år 1907 — 40-årige docenten i paleontologi Wiman. Efter en mindre uppsats på gränsområdet mellan paleontologi och geologi hade Wiman 1893 publicerat sin första rent paleontologiska afhandling »Ueber Diplograptidæ», som snart följdes af en andra »Ueber Monograptus», hvilka både kunde betraktas såsom förarbeten till hans stora verk »Ueber die Graptoliten» (1896). I dessa arbeten hade han lämnat en ingående anatomisk utredning af ett betydande antal viktiga typer inom graptoliternas egendomliga och svårtydda djurgrupp, och med dessa undersökningar hade han på en gång fört kunskapen om graptoliterna ett verkligt jättesteg framåt. En af orsakerna till den betydelse, som hans arbeten öfver denna fossila djurgrupp ägde, vore visserligen det nästan enastående gynnsamma bevaringssätt, som de i en del svenska kalkstenar inneslutna graptoliterna företedde, och äfven andra svenska forskare hade lämnat epokgörande bidrag till graptoliternas anatomi. I vissa tekniska förfaranden vore Wiman emellertid en verklig föregångsman; särskildt vore hans omfattande och framgångsrika användande af mikrotomtekniken utan motstycke i zoopaleontologisk praxis. Monografen öfver graptoliterna hade i ett slag gjort sin författare känd och aktad i utlandets fackkretsar. Äfven i ett antal senare arbeten hade Wiman fortsatt sina undersökningar rörande graptoliterna. I ett betydande antal afhandlingar och uppsatser hade Wiman vidare behandlat skilda delar

af de svenska kambro-silurbildningarna, deras fauna och stratigrafi. Han hade därvid fått tillfälle att syssla med skilda djurgrupper såsom trilobiter, brachiopoder, bryozoner m. m. Många af Wimans geologiska arbeten innehölle uppslag af synnerligen stort paleo-biologiskt intresse, så t. ex. hans arbete om kambrisk-siluriska faciesbildningar i Jämtland (1897), och hans uppsats öfver siluriska korallref på Gottland. Denna sistnämnda skrift, i hvilken förekomsten af verkliga korallref i Gottlands öfversilurlager för första gången angäfvos och åskådligt beskrefves, bildade begynnelsen af ett nytt skede i gottlandssilurens utforskande, och betydelsen af det af Wiman angifna uppslaget hade framgått vid den af Sveriges geologiska undersökning under de senaste åren utförda, delvis ännu pågående detaljkarteringen af Gottland. Intill år 1904 hade Wimans arbeten varit begränsade till den svenska kambro-silurformationen. Detta år hade han emellertid till bearbetning mottagit det af den svenska sydpolsexpeditionen hemförda materialet af vertebratrester, härstammande från Seymouröns tertiärlager. Preparationen af dessa rester hade han utfört med utomordentlig omsorg, och hans beskrifning, omfattande rester af en zeuglodon och af minst fem obeskrifna pingvin-släkten, hade ådagalagt hans skicklighet som forskare på ett för honom nytt arbetsområde.

Wiman, som i utlandets fackkretsar förvärfvat sig anseende som en af samtidens mest dugliga och mångsidiga forskare på paleontologiens område, beklädde alltså endast de i ekonomiskt afseende ytterst blygsamma befattningarna såsom docent och amanuens. Sedan flera år tillbaka hade han under föga gynnsamma förhållanden medelst föreläsningar och kurser i paleontologi och historisk geologi på ett förtjänstfullt sätt medverkat vid undervisningen i geologi, ett ämne, som numera vid Uppsala universitet vunnit en betydande anslutning från de studerandes sida. Under nu förhandenvarande förhållanden kunde Wimans ekonomiska ställning vid universitetet ej förbättras; snarare skulle den, då dispositionsrätten för det docentstipendium, som han nu innehade, utginge, väsentligt försämrast. Under sådana förhållanden uttalades önskvärdheten af att genom en personlig professur åt denne förtjänste vetenskapsman bereddes tryggare förutsättning för fortsatt forskningsarbete och samtidigt billig ersättning för hans verksamhet som lärare.

Vid Högboms förslagsskrift fanns härjämte fogad Wimans meritförteckning, hvaraf inhämtas, bland annat, att Wiman, som år 1895 aflagt filosofie licentiatexamen och samma år disputerat för filosofisk doktorsgrad, samt sedan den 22 februari 1896 är docent i paleontologi, dels med och dels utan understöd af statsmedel företagit ett större antal veten-

skapliga resor såväl inom Skandinavien som i det öfriga Europa äfvensom af trycket utgifvit ej mindre än 31 skrifter.

I enlighet med Högboms förslag hemställde sektionen enhälligt hos det större akademiska konsistoriet i Uppsala om utverkande af anslag för inrättande af en personlig professur i paleontologi för Wiman, och konsistoriet förordade hos kanslern för rikets universitet bifall till framställningen.

Kanslern yttrade härom i underdånig skrifvelse den 1 oktober 1907 följande: Matematisk-naturvetenskapliga sektionens enhälligt gjorda och af konsistoriet understödda framställning om inrättande af en personlig professur i paleontologi för Wiman förordade kanslern för sin del lifligt till bifall. För en sådan personlig professurs upprättande talade icke blott den utaf Högbom särskildt framhållna omständigheten, att en del af den omfattande ämnesgrupp, Högbom vid universitetet representerade, borde, till stort gagn för undervisningen, utbrytas därifrån och öfverlämnas till en särskild lärare, utan framför allt vikten af att på ett stadigvarande sätt vid universitetet fästa en vetenskapsman, hvilken under en följd af år mot ringa ersättning ägnat universitetet sina tjänster och därunder inom området af en specialvetenskap utvecklat en verksamhet, som, enligt hvad af framstående sakkuniga blifvit vitsordadt, förskaffat honom anseende i utlandets fackkretsar såsom en af samtidens mest dugliga och mångsidiga forskare på paleontologiens område. Kanslern ansåge sig hafva desto större skäl att ansluta sig till denna framställning, som den efter hans upfattning stode i god öfverensstämmelse med vissa af Riksdagen gjorda uttalanden i fråga om upprättande af personliga professorer. I detta hänseende erinrades hurusom 1876 års Riksdag vid behandling af frågan angående ombildning af den dåvarande adjunktsinrättningen — efter omnämnande, att vederbörande departementschef förklarat det vara önskligt att nödiga tillgångar kunde beredas att, då tillfälle därtill yppades, vid universiteten bibehålla män af synnerligt framstående vetenskaplig förtjänst, utan afseende på läroämne — förklarat sig anse det vara af särdeles stor vikt, att universiteten genom anställning af professorer i oförmällda syfte skulle äga ett medel att vid sig och vetenskapens tjänst fästa män af ovanlig skicklighet och sällsyntare gåfvor, äfvensom föreslagit, att i stället för de bestående adjunkturerna måtte inrättas, bland annat, tillfälliga professorsbeställningar för att tilldelas utmärkte vetenskapsmän.

År 1908 förnyade professor Högbom inom sektionen sitt ifrågasvarande förslag, därvid Högbom, med förmälan, att de året därförut i ärendet anförda skäl fortfarande ägde giltighet samt att dessutom genom

den nya filosofiska examensstadgans tillkomst behovet af en förstärkning i lärarkrafterna i ämnet blifvit ännu mera kännbart, åberopade den motivering och utredning, som åtföljt 1907 års förslag.

Med anledning häraf upprepade sektionen sin år 1907 hos konsistoriet gjorda hemställan i detta ämne, och i skrifvelse till kanslern förordade konsistoriet liksom sistnämnda år bifall till framställningen, hvarefter kanslern med underdånig skrifvelse den 15 oktober 1908 öfverlämnade detta riksdagspetitum till nådig pröfning under åberopande af sitt år 1907 i ärendet afgifna yttrande.

Vid 1909 års Riksdag föreslogs i två särskilda, lika lydande motioner, väckta den ena inom Första kammaren (nr 17) af herr Blomberg och den andra inom Andra kammaren (nr 47) af friherre Bonde, att Riksdagen till en personlig professur för Wiman, omfattande paleontologi med undervisningsskyldighet jämväl i historisk geologi, måtte anvisa ett årligt belopp af 7,500 kronor jämte ett ålderstillägg af 600 kronor. Till stöd för denna framställning anfördes i hufvudsak samma skäl som de utaf de akademiska myndigheterna i ämnet åberopade, hvarjämte vid motionerna funnos fogade af åtskilliga utländska sakkunniga vetenskapsmän gjorda, i hög grad lofordande uttalanden angående Wimans framstående skicklighet inom sin vetenskap.

I sitt utlåtande angående dessa motioner yttrade statsutskottet: Af den af motionärerna förebragta utredningen syntes visserligen framgå, att Wiman vore en synnerligen framstående forskare på paleontologiens område, och utskottet ville icke bestrida, att han kunde vara förtjänt af att en personlig professur för honom inrättades, men då utskottet hölle före, att det ej vore lämpligt att Riksdagen på enskild motion fattade beslut om en sådan åtgärd, som torde få anses böra i första hand göras till föremål för Kungl. Maj:ts pröfning, hemställde utskottet, att herrar Blombergs och friherre Bondes motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Kamrarnas beslut fattades i enlighet med utskottets hemställan.

Jämväl år 1909 har sektionen på hemställan af professor Högbom enhälligt hos konsistoriet anhållit om utverkande af anslag till en personlig professur i paleontologi och historisk geologi för Wiman. Konsistoriet har i anledning häraf upprepat sina två gånger förut hos kanslern gjorda framställningar i ämnet och kanslern har, såsom nämnts, i sin underdåniga skrifvelse den 11 oktober 1909 ånyo hemställt om bifall till ifrågavarande framställning.

Departements-
chefens ytt-
rande.

Kanslern har i sin skrifvelse den 1 oktober 1907 erinrat om 1876 års Riksdags uttalande rörande inrättandet af tillfälliga professorsbe-

ställningar för att tilldelas utmärkta vetenskapsmän. Jag vill tillägga, att anledningen till att vid adjunktsinstitutionens ombildning medel ej afsattes till dylika lärostolar uteslutande var att söka i de begränsade tillgångarna: Kungl. Maj:t var anvisad till att vid berörda omgestaltning af universitetens organisation hålla sig inom de anslagsbelopp, som redan voro för handen, och då måste man afstå från att på stat hafva medel tillgängliga för dylika tillfälliga professurer.

Emellertid hafva sedermera i vissa fall efter särskilda framställningar till Riksdagen medel anvisats till personliga professurer. Och denna utväg, såsom under vissa förhållanden antaglig, omförmäles af dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet i hans anförande till protokollet öfver ecklesiastikärenden vid anmälan den 6 mars 1908 af frågan om lönereglering för rikets universitet och karolinska mediko-kirurgiska institutet m. m.

Utan tvifvel föreligger nu ett fall, då goda skäl förefinnas för inrättandet af en personlig professur. Detta synes innebära ej mindre att förskaffa universitetet en bestämd fördel — man kan nästan säga att tillfredsställa ett verkligt behof för detsamma — utan äfven att skänka en framstående vetenskapsman ett rättvist erkännande och bereda honom det nödiga ekonomiska underlaget för fortsättandet af hans för svensk undervisning gagnande och för svensk forskning hedrande verksamhet. Wiman intager, att döma af om honom fällda lofordande utlåtanden, såväl de förut här omnämnda som de vid omförmälda motioner fogade, ett så framstående rum inom den nutida svenska vetenskapen, att man ej kan längre uppskjuta en framställning, som synbarligen hittills fått stå tillbaka allenast med hänsyn till andra än mera trängande anslagsbehof. Och denna framställnings berättigande synes statsutskottet år 1909 hafva principiellt erkänt.

Då jag alltså finner en personlig professur böra för Wiman inrättas, lärers anslag till belopp, motsvarande vanlig professors aflöning böra begäras hos Riksdagen, att, såsom i liknande fall förut ägt rum, utgå å allmänna indragningsstaten. Universitetsprofessors sammanlagda aflöningsförmåner utgöra, oafsedt ålderstillägg, inalles 7,500 kronor med skyldighet dock för vederbörande att bidraga till egen pensionering. I likhet med hvad som skett beträffande med universitetsprofessor i aflöningshänseende likställda befattningshafvare inom riksförsäkringsanstalten och öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, synes mig å Wimans lön böra afräknas ett belopp af 300 kronor, motsvarande, efter afrundning till närmast högre hundratal, pensionsavgift för lönereglerad tredje gradens tjänst. Aflöningsbeloppet skulle då blifva 7,200 kronor, hvaraf 4,700 kronor böra

utgöra lön samt 2,500 kronor tjänstgöringspenningar. Därjämte bör Wiman, liksom öfriga universitetsprofessorer, få rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring.

Vidare torde böra stadgas skyldighet för Wiman att vid den ålder, då universitetsprofessor i allmänhet är skyldig att afgå från tjänsten, jämväl frånträda sin professur, därest pension, beräknad efter samma grunder, som stadgats beträffande öfriga universitetsprofessorer, beredes honom.

Den personliga professuren bör såsom af det föregående synes inrättas såsom en lärostol i paleontologi. Högbom har framhållit, att Wiman jämväl borde undervisa i historisk geologi. Rörande Wimans undervisningsskyldighet torde Eders Kungl. Maj:t böra meddela särskilda bestämmelser, efter vederbörandes hörande.

Utskottets
yttrande.

Inrättandet af tillfälliga professorsbefattningar i enlighet med ofvan omförmälda uttalande af 1876 års Riksdag torde visserligen med universitetsväsendets nuvarande organisation få anses höra till rena undantagsfall. Men här synes ett dylikt fall föreligga, då det erbjuder sig ett tillfälle att till gagn för undervisningen i ett betydelsefullt ämne vid universitetet fästa en lärare af hög vetenskaplig förtjänst, för hvilken till följd af förhåanden varande omständigheter några utsikter att inom rimlig tid erhålla en i staten uppförd professur icke synas förefinnas.

Med hänsyn därtill och till hvad för öfrigt i ärendet förekommit får utskottet tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och hemställer alltså,

att Riksdagen må, med anledning af Kungl. Maj:ts förevarande framställning, *dels* medgifva, att för docenten *Carl Johan Josef Ernst Wiman* må vid universitetet i Uppsala inrättas en personlig professur i paleontologi, med den undervisnings- och examinationsskyldighet, som af Kungl. Maj:t bestämmes, samt med skyldighet för Wiman ej mindre att i tillämpliga delar vara underkastad de för universitetsprofessor i allmänhet för åtnjutande af nu gällande aflöningsförmåner stadgade villkor och bestämmelser än äfven att vid den ålder, då annan universitetsprofessor är skyldig att afgå från tjänsten, med åtnjutande af pension, beräknad efter samma grunder, som stadgats beträffande öfriga universitetsprofessorer, jämväl frånträda sin professur, *dels ock*

för berörda ändamål på allmänna indragningsstaten till årlig aflöning åt Wiman anvisa ett belopp af 7,200 kronor, däraf 4,700 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring såsom professor.

Stockholm den 24 maj 1910.

På det sammansatta utskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Det skulle antecknas, att herr *Biörklund* icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.
